

СОЦІОЛОГІЯ

Підручник

4-те видання, виправлене

За редакцією доктора соціологічних наук,
професора В.М. Пічі

Видавництво ПП "Магнолія 2006"
Львів 2025

УДК 301

C-39

Відтворення цієї книги або будь-якої її частини заборонено без письмової згоди видавництва. Будь-які спроби порушення авторських прав будуть переслідуватися у судовому порядку.

Гриф надано Міністерством освіти і науки України

Рецензенти:

В.С. Пилипенко – доктор соціологічних наук, професор, провідний науковий співробітник Інституту соціології НАН України;

М.І. Пірен – доктор соціологічних наук, професор Академії державного управління при Президенті України;

А.М. Маковецький - доктор соціологічних наук, професор Чернівецького Національного університету ім. Ю. Федьковича;

Н.С. Грицишин – викладач соціології, директор Львівського училища культури і мистецтв.

C-39 Соціологія: Підручник / За ред. докт. соціол. наук, проф. В.М. Пічі. – 4-те видання, виправлене. – Львів: ПП“Магнолія 2006”, 2025. – 293 с.

ISBN 966-8340-25-6

ПП “Магнолія 2006”

У підручнику розглядаються загальні проблеми соціології як науки про суспільство і соціальні відносини, основи спеціальних і галузевих теорій, вивчення яких передбачено освітньо-професійною програмою підготовки спеціалістів, бакалаврів, магістрів а також методологія конкретних соціологічних досліджень.

Для студентів, викладачів вищих навчальних закладів та широкого кола зацікавлених соціологією.

УДК 301

ISBN 966-8340-25-6

© В.М. Піча, 2025

© ПП“Магнолія 2006”, 2025

ЗМІСТ

ПЕРЕДНЄ СЛОВО	6
ТЕМА 1. СОЦІОЛОГІЯ ЯК НАУКА, ЇЇ ПРЕДМЕТ, МЕТОДИ І ФУНКЦІЇ	8
1.1. Соціологія та її місце в системі сучасних наук	8
1.2. Об'єкт і предмет соціології	9
1.3. Закони, категорії і методи соціології	10
1.4. Структура і рівні соціологічного знання	13
1.5. Основні функції соціології	18
1.6. Зв'язок соціології з іншими суспільними науками	19
Резюме	22
Запитання для роздумів, самоперевірки, повторення	23
ТЕМА 2. ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ СОЦІОЛОГІЇ В КРАЇНАХ ЗАХІДНОЇ ЄВРОПИ, США ТА В УКРАЇНІ	24
2.1. Виникнення і розвиток соціології як окремої науки	24
2.2. Основні етапи і напрями американської і західноєвропейської соціології ХХ ст.	31
2.3. Соціологічна думка України	47
Резюме	60
Запитання для роздумів, самоперевірки, повторення	61
ТЕМА 3. СУСПІЛЬСТВО ЯК СОЦІАЛЬНА СИСТЕМА	62
3.1. Сутність та типологія суспільств	62
3.2. Розвиток суспільств	70
Резюме	82
Запитання для роздумів, самоперевірки, повторення	82
ТЕМА 4. СОЦІАЛЬНА СТРУКТУРА СУСПІЛЬСТВА ТА СПЕЦІАЛЬНА СТРАТИФІКАЦІЯ	84
4.1. Сутність та основні елементи соціальної структури	84
4.2. Соціальна стратифікація: поняття та види	95
Резюме	105
Запитання для роздумів, самоперевірки, повторення	105
ТЕМА 5. ОСОБИСТІСТЬ У СИСТЕМІ СОЦІАЛЬНИХ ЗВ'ЯЗКІВ	107
5.1. Поняття особистості. Особливості соціологічного аналізу особистості	107
5.2. Соціалізація особистості: сутність, агенти, етапи	110
5.3. Соціальний статус і соціальні ролі особистості	112
5.4. Соціальна структура особистості	116
5.5. Соціальні регулятори діяльності та проблеми девіантної поведінки	118

5.6. Соціальні типи особистості	120
5.7 Нові тенденції взаємодії людини і суспільства у сучасних умовах	122
ТЕМА 6. ЕКОНОМІЧНА СОЦІОЛОГІЯ	126
6.1. Виникнення і розвиток економічної соціології, її суть і зміст ..	126
6.2. Соціологія економічної і соціальної сфер	128
6.3. Основні наукові напрями економічної соціології	131
6.4. Місце економічної культури в економічній соціології	132
6.5. Взаємозв'язок економічної соціології з іншими науками	133
Резюме	135
Запитання для роздумів, самоперевірки, повторення	135
ТЕМА 7. СОЦІОЛОГІЯ ПРАЦІ ТА УПРАВЛІННЯ	137
7.1. Предмет соціології праці та управління	137
7.2. Зв'язок соціології праці та управління з іншими науками про працю	142
7.3. Соціологія праці й управління і менеджмент	145
ТЕМА 8. СОЦІОЛОГІЯ ПОЛІТИКИ	137
8.1. Предмет соціології політики	149
8.2. Галузі соціології політичних відносин	152
8.2.1. Соціологія політичних рухів і партій	152
8.2.2. Соціологія держави	158
8.2.3. Соціологія міжнародних відносин	161
Резюме	163
Запитання для роздумів, самоперевірки, повторення	163
ТЕМА 9. СОЦІОЛОГІЯ КУЛЬТУРИ	165
9.1. Предмет соціології культури, її структура та функції	165
9.2. Основні поняття, категорії та сфери соціології культури	170
9.3. Нова соціально-культурна реальність та розвиток національної культури	173
Резюме	178
Запитання для роздумів, самоперевірки, повторення	178
ТЕМА 10. СОЦІОЛОГІЯ РЕЛІГІЇ	165
10.1. Предмет соціології релігії та її функції	179
10.2. Релігія як соціальний інститут	182
10.3. Сучасна релігійна ситуація в Україні	185
ТЕМА 11. СОЦІОЛОГІЯ МОЛОДІ	191
11.1. Місце соціології молоді у системі соціологічного знання та у державній молодіжній політиці	192

11.2. Основні поняття і категорії соціології молоді	194
11.3. Стан дослідження молодіжних проблем та необхідність розвитку соціології молоді в Україні	199
ТЕМА 12. СОЦІОЛОГІЯ СІМ'Ї	206
12.1. Сім'я як об'єкт соціологічного вивчення	206
12.2. Сім'я як соціальний інститут і як мала соціальна група	212
12.3. Основні функції сім'ї та тенденції її розвитку	215
Резюме	222
Запитання для роздумів, самоперевірки, повторення	223
ТЕМА 13. СОЦІОЛОГІЯ КОНФЛІКТУ	224
13.1. Поняття конфлікту, його соціальна природа та функції у суспільстві	224
13.2. Історія становлення соціології конфлікту. Сучасні соціологічні теорії конфлікту	227
13.3. Структура та динамічні показники конфліктів	231
13.4. Причини й умови виникнення конфліктів	234
13.5. Управління соціальними конфліктами	237
13.6. Соціальні конфлікти у сучасній Україні	240
Резюме	242
Запитання для роздумів, самоперевірки, повторення	243
ТЕМА 14. ЕТНОСОЦІОЛОГІЯ	244
14.1. Етносоціологія та предмет її дослідження.....	245
14.2. Основні підходи до вивчення етнічних спільнот.....	248
14.3. Концептуальні схеми етносоціології і соціології нації.....	252
14.4. Національне відродження України та роль етносоціології в розбудові українського суспільства.....	254
Резюме	256
Запитання для роздумів, самоперевірки, повторення	257
ТЕМА 15. ОРГАНІЗАЦІЯ СОЦІОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ, МЕТОДИ ЗБИРАННЯ ТА АНАЛІЗУ СОЦІОЛОГІЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ	258
15.1. Конкретно-соціологічне дослідження: поняття, етапи, види ..	258
15.2. Програма і робочий план конкретно-соціологічного дослідження. Вибірка	263
15.3. Методи збору та аналізу соціологічної інформації	271
Резюме	287
Запитання для роздумів, самоперевірки, повторення	288
ЛІТЕРАТУРА	290
Довідники і словники	291

Навчальне видання

Володимир Маркович Піча

СОЦІОЛОГІЯ

Підручник

4-те видання, виправлене

Підписано до друку з оригінал-макета.

Формат 60×84/16. Папір офсетний.

Гарнітура Times New Roman.

Умовн. друк. арк. 17,03.

ПП “Магнолія 2006”

м. Львів, 79053, Україна, Перфецького 11 А, тел.+380503701957

e-mail: magnol06@ukr.net

<https://magnolia.lviv>.

Свідоцтво про внесення суб’єкта видавничої справи до Державного реєстру у видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції:

серія ДК № 2534 від 21.06.2006 року,

видане Державним комітетом телебачення і радіомовлення України

Віддруковано у друкарні видавництва ПП “Магнолія 2006”